

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrap-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 11. мај 2012. године

Предмет бр. 84/09

Ката ЈОВАНОВИЋ

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 11. маја 2012. године, уз присуство следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег

г. Пола ЛЕМЕНСА

гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ

г. Андреја АНТОНОВА, извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменути жалбу, уложену сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалба је уложена 8. априла 2009. године и уписана је 30. априла 2009. године.
2. Дана 9. децембра 2009. године, 21. априла 2010. године и 24. јуна 2011. године, Комисија је од жалиоца затражила додатне информације. Није добијен никакав одговор.
3. Дана 2. фебруара 2012. године, Комисија је проследила предмет Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) како би добила примедбе УНМИК-а на прихватљивост предмета.
4. Дана 2. марта 2012. године, УНМИК је доставио свој одговор.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

5. Жалилац је удовица г. Милорада Јовановића.
6. Жалилац наводи да је њен супруг отет од стране члана Ослободилачке војске Косова (ОВК) 24. јуна 1999. године и одведен у зграду у Ђаковици где су остали Срби били задржани.
7. Жалилац наводи да је отмица пријављена КФОР-у, команданту ОВК и осталим релевантним институцијама. Међународни комитет Црвеног крста (МКЦК) отворио је захтев за проналажење г. Јовановића 2. децембра 1999. године. Његово име се такође налази у бази података коју води УНМИК-ова Канцеларија за нестала лица и судску медицину (КНЛСМ).
8. Посмртни остаци г. Милорада Јовановића пронађени су од стране УНМИК-а 30. септембра 2002. године у Ђаковици. Идентификовани су 16. јуна 2003. године и очигледно су предати породици нешто касније. Према смртвоници коју је издао КНЛСМ, узрок смрти г. Јовановића биле су „вишеструке ране задате пиштољем у пределу трупа и десне руке“.
9. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области полиције и правосуђа на Косову су престале, а мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову. Између 9. децембра 2008. и 30. марта 2009. године, сви списи кривичних предмета које су поседовали Одељење правде и полиција УНМИК-а предати су ЕУЛЕКС-у.

III. ЖАЛБА

10. Жалилац се жали на УНМИК-ов наводни пропуст да ваљано истражи отмицу и убиство њеног супруга.
11. Комисија је мишљења да се може сматрати да се жалилац позива на повреду права свог супруга на живот загарантованог чланом 2 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП).

IV. ПРАВО

12. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмет, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.
13. Жалилац се жали, у суштини, на недостатак адекватне кривичне истраге око отмице и убиства њеног супруга.
14. У својим примедбама, СПГС тврди да је УНМИК одговарајућом истрагом успео да лоцира и идентификује посмртне остатке г. Милорада Јовановића, чиме је испунио један од процедуралних захтева предвиђених чланом 2 ЕКЉП, наиме обавезу да спроведе истрагу којом се може утврдити судбина и локација несталог лица. Такође,

пошто је поступак идентификације и предаје посмртних остатака завршен до јуна 2003. године, СПГС сматра да жалба у вези са горенаведеним аспектом члана 2 лежи ван надлежности Комисије како *ratione materiae* тако и *ratione temporis*.

15. С друге стране, СПГС прихвата да је жалба *prima facie* прихватљива у погледу другог процедуралног захтева из члана 2 ЕКЈП, односно обавезе спровођења истраге којом се може утврдити „да ли је дошло до незаконитог нестанка и [која] може довести до идентификације и кажњавања лица одговорних за нестанак и смрт“ г. Милорада Јовановића.
16. Комисија напомиње да СПГС прави разлику између два процедурална захтева из члана 2 ЕКЈП. Он стога сматра да се активности лоцирања и идентификације посмртних остатака несталога лица могу сматрати независном компонентом процедуралне обавезе предвиђене чланом 2 ЕКЈП.
17. По том питању, Комисија се позива на судску праксу Европског суда за људска права којом су успостављени стандарди за ефикасну истрагу убистава и нестанка у околностима које су опасне по живот. Европски суд наводи да је „суштинска сврха такве истраге да обезбеди ефикасно спровођење домаћих закона којима се штити право на живот“ (видети, на пример, случај *Варнава и остали против Турске*, бр. 16064/09 и остали, пресуда Европског суда за људска права (ЕСЈП) (Велико веће) од 18. септембра 2009, § 191). Посебно у погледу несталих особа које су касније пронађене мртве, Суд је навео да се поступцима ексхумације и идентификације посмртних остатака не исцрпљује обавеза сходно члану 2 ЕКЈП. Тачно је да Суд сматра да „процедурална обавеза која проистиче из нестанка генерално не престаје све док локација и судбина особе не буду познати, те је она стога континуираног карактера“ (случај *Палић против Босне и Херцеговине*, бр. 4704/04, пресуда ЕСЈП од 15. фебруара 2011, § 46; у истом смислу случај *Варнава и остали против Турске*, предмет ЕСЈП (Велико веће) наведен изнад, у § 148). Међутим, Суд такође наглашава да се ова процедурална обавеза „не завршава чак ни након проналажења тела ... Тиме се само расветљава један аспект судбине несталога лица и генерално остаје обавеза да се објасни нестанак и смрт, као и да се идентификује и кривично гони сваки починитељ незаконитих дела који има везе са тим нестанком и смрћу“ (случај *Палић против Босне и Херцеговине*, предмет ЕСЈП наведен изнад, у § 46; у истом смислу случај *Варнава и остали против Турске*, предмет ЕСЈП (Велико веће) наведен изнад, у § 145). Према томе, процедурална обавеза сходно члану 2 ЕКЈП треба се посматрати као једна обавеза. Иако лоцирање и накнадна идентификација посмртних остатака жртве сами по себи могу представљати значајан успех, процедурална обавеза сходно члану 2 и даље постоји (видети случај *Палић против Босне и Херцеговине*, предмет ЕСЈП наведен изнад, у § 64).
18. Из тих разлога, Комисија неће раздвојити обавезу спровођења истраге којом се може утврдити судбина и локација несталога лица од обавезе спровођења истраге којом се може утврдити да ли је дошло до незаконитог нестанка и која може довести до идентификације и кажњавања лица одговорних за нестанак и смрт жртве. Комисија ће наставити поступак по основу једне континуиране обавезе (видети случај *Симовић*, одлука Саветодавне комисије за људска права (ХРАП) бр. 246/09 од 6. априла 2012, § 18). Међутим, чињеница да су посмртни остаци г. Милорада Јовановића лоцирани и накнадно идентификовани очигледно представља важан елемент који треба узети у обзир при укупној процени испуњавања процедуралне обавезе сходно члану 2 ЕКЈП.

19. Према томе, жалба се не може прогласити делимично неприхватљивом на основу чињенице да делимично лежи ван надлежности Комисије *ratione temporis* и *ratione materiae*. Примедба коју је уложио СПГС стога се одбацује.
20. Комисија такође сматра да жалба покреће озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума жалбе. Према томе, Комисија закључује да жалба није очигледно неоснована у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.
21. Нису установљени други разлози на основу којих би жалба била проглашена неприхватљивом.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

ПРОГЛАШАВА ЖАЛБУ ПРИХВАТЉИВОМ.

Андреј АНТОНОВ
Извршни службеник

Марек НОВИЦКИ
Председавајући